

**Badanie rynku GAZU ZIEMNEGO - KWESTIONARIUSZ DLA OSÓB PRAWNYCH
I FIZYCZNYCH**

Termin udzielania odpowiedzi: 30/09/2011

Wstęp

Stan rozwoju rynku gazu ziemnego w Polsce, pomimo formalnej implementacji prorynkowych regulacji unijnych do przepisów prawa krajowego, jest w dalszym ciągu niesatysfakcjonujący. Przede wszystkim brak jest ukształtowanej struktury hurtowego rynku gazu zdolnego do generowania rynkowych sygnałów cenowych, a tym samym realnych warunków do zmiany sprzedawcy gazu i rozwoju rynku detalicznego. Z tego względu polski rynek gazu wykazuje strukturalne ograniczenia uczestnictwa w faktycznej - technicznej i handlowej - integracji z regionalnymi rynkami europejskimi.¹ Zmonopolizowany rynek gazu ziemnego nie może więc zostać uwolniony od administracyjnej regulacji cen gazu w trybie określonym w art. 49 ustawy - Prawo energetyczne.

Powyższe uwarunkowania oraz fakt, że Rada Ministrów przyjmując *Politykę energetyczną do 2030 roku* oraz *Program działań wykonawczych na lata 2009-2012* powierzyła Prezesowi URE w pkt 3 Działania 5.6 *Programu wykonawczego*, opracowanie *Mapy drogowej uwolnienia cen gazu ziemnego*, oznaczają konieczność podjęcia intensywnych działań nakierowanych na zbudowanie płynnego i transparentnego hurtowego rynku gazu, zdolnego do wykreowania rynkowej ceny gazu ziemnego.

Jednym ze sposobów przyspieszenia procesu demonopolizacji rynku gazu i zainicjowania rozwoju konkurencji, jest wykorzystanie tzw. *programu uwalniania gazu*. Programy uwalniania gazu były stosowane w wielu krajach europejskich i są rekomendowane do stosowania przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. *dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2005/55/WE* (pkt 33 Preambuły). Program uwalniania gazu polega na odsprzedaniu na rynek hurtowy części gazu należącego do podmiotu posiadającego pozycję monopolistyczną lub dominującą wraz z istniejącymi mocami przesyłowymi i magazynowymi. Programy takie pozwalają na zmianę struktury podmiotowej na rynku gazu, bez naruszania importowych zobowiązań długoterminowych tego podmiotu.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania oraz kryteria oceny rynku konkurencyjnego, określone w art. 49 ustawy Prawo energetyczne, Prezes URE zamierza przygotować propozycje programu uwalniania gazu ziemnego po konsultacjach z uczestnikami rynku gazu oraz po analizie ich preferencji i oczekiwań. Niniejsze badanie jest elementem przygotowania wyżej wymienionej *Mapy drogowej uwolnienia cen gazu ziemnego*, a jego wyniki pozwolą na przygotowanie prorynkowych rekomendacji działań wraz ze szczegółowym harmonogramem ich wdrażania.

¹ Konkluzje Rady Europejskiej z 4 lutego 2011 r.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/119141.pdf

Punktem wyjścia do niniejszego badania jest założenie, że obowiązujące - krajowe i unijne - regulacje są stosowane w funkcji prokonkurencyjnego rozwoju rynku, a faktyczna realizacja programu wymaga jego przygotowania oraz opublikowania z odpowiednim wyprzedzeniem, zapewniającym zainteresowanym podmiotom przygotowanie się do uczestnictwa w tym programie.

Kwestionariusz w formie elektronicznej, można pobrać ze strony internetowej: www.ure.gov.pl.

Pytania dotyczące treści niniejszego kwestionariusza należy kierować do:

**Pani Marzanny Kwiecień tel. +22/66-16-458, email: marzanna.kwiecien@ure.gov.pl
lub do Pani Anny Podlasiń tel + 22/66-16-226, email: anna.podlasin@ure.gov.pl**

Przy wszelkich kontaktach dotyczących tej sprawy należy podawać następujący numer referencyjny: „Rynek gazu - badanie”.

Wypełniony kwestionariusz należy przesłać w formie papierowej i elektronicznej na adres: Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, 00-872 Warszawa, ul. Chłodna 64; email: dpk@ure.gov.pl

Udział w badaniu polega na udzieleniu odpowiedzi na załączone pytania. Szczegółowe odpowiedzi mają duże znaczenie dla dokonania właściwej oceny i zaprojektowania właściwych działań, dotyczących dalszej liberalizacji polskiego sektora gazu. Jeżeli zdaniem Państwa któreś z pytań nie ma znaczenia dla sprawy lub nie dotyczy Państwa działalności, należy to zaznaczyć i uzasadnić swoją opinię. Jeśli zdaniem Państwa powinno się uwzględnić dodatkowe kwestie, które pominięto w kwestionariuszu, Urząd Regulacji Energetyki przyjmie wszelkie uwagi na ten temat.

Ważne: Jeżeli w wypełnionej ankiecie znajdują się informacje, które nie powinny być upublicznione, to należy przesłać dwie wersje odpowiedzi: (i) wersję NIEJAWNA oraz (ii) wersję JAWNA, z której usunięto wszelkie tajemnice handlowe oraz pozostałe informacje poufne.

DZIĘKUJEMY ZA WSPÓŁPRACĘ

Uwarunkowania wprowadzenia programu uwalniania gazu w Polsce.

Tam gdzie funkcjonuje wolny rynek gazu oraz istnieją zróżnicowane drogi jego przesyłu i liczni importerzy, tam programy uwalniania gazu nie są potrzebne. Natomiast tam gdzie są ograniczenia w dostępie do infrastruktury przesyłu, a jedno przedsiębiorstwo, poprzez długoterminowe kontrakty typu " bierz lub płac" posiada dominującą pozycję na rynku, konieczna jest administracyjna interwencja, aby zainicjować mechanizmy konkurencji i zaktywizować stronę popytową do poszukiwania alternatywnych ofert sprzedaży. Uwolnienie racjonalnego wolumenu gazu ziemnego przez podmiot łączący funkcje importera, hurtownika i sprzedawcy do odbiorców końcowych, powinno w krótkim czasie doprowadzić do pojawienia się wielu sprzedawców w segmencie sprzedaży hurtowej i segmencie sprzedaży do odbiorców przemysłowych. Wprowadzenie na rynek dostaw gazu przyczynić się może do rozwoju ośrodków handlu gazem co w efekcie zwiększy transparentność cenową, stymulując dalszy rozwój konkurencji na rynku, na którym żaden z podmiotów nie będzie posiadał pozycji dominującej.

1. Program uwalniania gazu. Kiedy i ile?

1a. Program uwalniania gazu polegający na publicznej aukcji sprzedaży gazu ziemnego przez PGNiG SA przeprowadzonej w 2012 r. na zasadach wcześniej udostępnionych zainteresowanym, powinien obejmować (proszę uzupełnić):

25 % prognozowanej rocznej sprzedaży, począwszy od 2013 r. w kontrakcie 3-letnim,	3-
25% pozostałej prognozowanej rocznej sprzedaży, począwszy do 2014 r. w kontrakcie 2-letnim i	w
20% pozostałej rocznej prognozowanej sprzedaży, począwszy od 2015 r. w kontrakcie rocznym.	w

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi:

1b. Czy gaz w programie uwalniania gazu powinien być oferowany:

w określonych punktach wejścia do systemu przesyłowego?	☐ Tak / Nie ☐
w punkcie wirtualnym?	☒ Tak / Nie ☐
w innym punkcie systemu?	☐ Tak / Nie ☐

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi:określenie punktu w systemie może umożliwić jego zablokowanie przez PGNIG

1c. Czy w ramach programu uwalniania gazu mogą być preferowane zakupy gazu w kontraktach:

jednodniowych	☐ Tak / Nie ☐
miesięcznych	☐ Tak / Nie ☐
kwartalnych	☐ Tak / Nie ☐
półrocznych	☐ Tak / Nie ☐

rocznych Tak / Nie

dłuższych (jakich?)5-10 letnich

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi: kontrakty długoterminowe są niezbędne dla zabezpieczenia finansowania inwestycji w energetykę

1d. Jaka minimalna i jaka maksymalna wielkość podstawowego pakietu wyrażona w mln m³ powinna być Państwa zdaniem oferowana w publicznej aukcji sprzedaży gazu, aby zapewnić zainteresowanym podmiotom udział w *programie uwalniania gazu*?

minimum 1000mln m³

maksimum 4000mln m³

1e. Czy należy określić minimalną, jeśli tak to jaką, liczbę uczestników aukcji sprzedaży gazu ziemnego, aby osiągnąć istotny wzrost liczby uczestników rynku hurtowego?

tak

nie

liczba 3

1f. Czy w ramach *programu uwalniania gazu* bylibyście Państwo zainteresowani zakupem gazu:

do dalszej odsprzedaży Tak / Nie

jako odbiorcy końcowi Tak / Nie

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi: chcemy prowadzić działalność obrotu gazem na terenie RP

2. Program uwalniania gazu. Problem uwolnienia cen.

2a. Czy Prezes URE powinien uwolnić ceny sprzedaży gazu ziemnego niezwłocznie po przeprowadzeniu aukcji w ramach *programu uwalniania gazu* i zwolnić z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia dla gazu sprzedawanego do:

- odbiorców hurtowych Tak / Nie
- dużych odbiorców gazu* Tak / Nie
- średnich odbiorców gazu* Tak / Nie
- małych odbiorców gazu* Tak / Nie
- gospodarstw domowych Tak / Nie

* przy założeniu, że ich zużycie gazu wynosi: duży odbiorca – powyżej 25 mln m³/rok, średni odbiorca – powyżej 1 mln m³/rok do 25 mln m³/rok, mały odbiorca – do 1 mln m³/rok.

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi: pozostawienie regulowanych cen gazu uniemożliwi realną konkurencję na rynku i postawi PGNiG w pozycji uprzywilejowanej

2b. Czy ceny gazu powinny być uwolnione przez Prezesa URE dopiero po faktycznym wprowadzeniu gazu na rynek i na podstawie odrębnego badania rynku, przeprowadzonego:

- po upływie roku Tak / Nie
- po upływie dwóch lat Tak / Nie
- po upływie trzech lat Tak / Nie

o ile jego wyniki potwierdzą wypełnienie kryteriów rynku konkurencyjnego, określonych w art. 49 ustawy Prawo energetyczne?

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi: jw

Program uwalniania gazu. Wpływ na wykorzystanie rozbudowywanej infrastruktury.

3. Jaki będzie wpływ programu uwolnienia gazu na wykorzystanie zdolności przesyłowych rozbudowywanych połączeń systemowych w punkcie wejścia Lasów, Cieszyn oraz otwarcie terminala LNG w Świnoujściu w 2014 r.?

- pozytywny
- negatywny
- neutralny

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi: połączenia te dają możliwość importu gazu poza PGNiG

Program uwalniania gazu. Upowszechnienie informacji.

4 a. W jaki sposób powinna zostać upubliczniona informacja o *programie uwalniania gazu*, aby projekt był efektywny?:

ogłoszenie przez PGNiG SA (strona internetowa, środki publicznego przekazu np. dzienniki polskie i zagraniczne)

komunikat na stronie Prezesa URE

komunikat na stronie ACER

komunikat na stronie EFET

inne sposoby (proszę wymienić, jakie) www.cire.pl www.wnp.pl

4 b. W jakim terminie powinna być powyższa informacja upubliczniona, aby projekt był efektywny?:

jak najszybciej

Proszę o uzasadnienie propozycji: rynek musi się przygotować na "uwolnienie"

Program uwalniania gazu. Ograniczenia i przesłanki formalne realizacji.

5. Jakie bariery prawne [przy założeniu, że transakcja zakupu gazu dokonywana jest w Polsce, w związku z czym kupującego nie dotyczą obowiązki wynikające z ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr 52, poz. 343 z późn. zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 2000 r. w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy (Dz. U. Nr 95, poz. 1042)] może napotkać wdrażanie *programu uwalniania gazu* ze strony obowiązujących przepisów, w tym w szczególności:

ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r., nr 89, poz. 625 z późn. zm.)

jakie:

rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 r w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (Dz. U. Nr 133, poz. 891)

jakie:

rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. Nr 28, poz. 165)

jakie: nie mam możliwości kalkulacji taryf w jednostkach energii

ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.)

jakie:

inne (podaj, jakie):

6. Czy powinny być uwzględnione także inne niż *program uwalniania gazu* metody, dzięki którym można osiągnąć istotny postęp rozwoju hurtowego rynku gazu ziemnego w Polsce?

Tak / Nie

Jeśli tak, to jakie? (proszę podać przykłady)

Przykłady: Giełda gazu, wirtualny punkt wymiany, handlowa platforma wymiany itp.

7. Czy realizacja przez PGNiG SA aukcji sprzedaży gazu ziemnego w ramach *programu uwalniania gazu*, skonsultowanego z regulatorem i organem ochrony konkurencji i konsumentów, w uwarunkowaniach prawnych i organizacyjnych 2011 r. może przyczynić się do zdemonopolizowania sektora gazowniczego i zapewnić rozwój konkurencji:

Tak / Nie

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

8. Czy realizacja *programu uwalniania gazu* powinna być wdrożona na podstawie decyzji administracyjnej regulatora lub organu ochrony konkurencji i konsumentów, po ustanowieniu szczególnych podstaw prawnych?

Tak / Nie

Proszę o uzasadnienie odpowiedzi, jest to niezbędne aby wymusić na PGNiG zmiany w zawartych umowach

9. Czy chcieliby Państwo przekazać dodatkowe uwagi na temat warunków realizacji *programu uwolnienia gazu* lub innych kwestii dotyczących liberalizacji polskiego rynku gazu zaplanowanej na lata 2013-2014?

Tak / Nie

Uwagi:

IV. DANE KONTAKTOWE

Proszę podać nazwisko, adres oraz nr telefonu i faksu osoby odpowiedzialnej za opracowanie odpowiedzi, do której można zwrócić się o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje.

Krzysztof Sroczyński 602 703 473 krzysztof.sroczynski@energetycznecentrum.pl	Radom 30.09.2011	
<i>imię, nazwisko osoby, która wypełniła ankietę nr telefonu, adres e-mail</i>	<i>miejsowość i data</i>	<i>podpis osoby/osób upoważnionych do reprezentacji</i>

Dziękujemy za współpracę!

